

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 145/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. K., S., zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 164/2009 z 30. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola 15. marca 2010 doručená sťažnosť Ing. P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 164/2009 z 30. novembra 2009.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v konaní vedenom na Okresnom súde Trebišov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 C 157/2007 v procesnom postavení žalobcu. Okresný súd jeho žalobu, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej 28. augusta 1993 medzi J. T. a V., s. r. o., S., (ktorej predmetom prevodu boli nehnuteľnosti v katastrálnom území S.) zamietol rozsudkom č. k. 6 C 157/2007-77 zo 7. októbra 2008. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 28. mája 2009 sp. zn. 2 Co 1/2009 potvrdil prvostupňový rozsudok v jeho napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správny. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ dovolanie.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že *«Najvyšší súd... v konaní vedenom pod č. 1 Cdo 164/09 odmietol dovolanie sťažovateľa, podané proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. 5. 2009 č. k. 1 Co 1/2009. V odvolaní, rovnako ako v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku, sťažovateľ namietal porušenie ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p. Podľa jeho názoru mu súdy (teraz už vrátane súdu dovolacieho) svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom...»*

Sťažovateľ sa domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou spoločnosť V. s. r. o. nadobudla nehnuteľnosť kúpou od J. Okolnosti a podmienky, za ktorých sa táto zmluva uzatvárala tvoria „vecnú stránku“ žaloby, ku skúmaniu ktorej súdy nepristúpili pre prekážku, tvorenú podľa nich absenciou naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu. Toto stanovisko je akceptovateľné ako zákonné, ovšem iba v teoretickej rovine. Sťažovateľ má totiž reálnu nádej a očakávanie, že v prípade vyhovenia žalobe/ a určenia, že kúpna zmluva je neplatná/ sa uplatní pravidlo pacta sunt servanda a predávajúci alebo jeho nástupca uzavrie na základe známych skutočností zmluvu s ním...

Napadnuté rozhodnutie vykladá ustanovenie § 80 písm. c) O. s. p. neopodstatnene reštriktívne... Požiadavka naliehavosti právneho záujmu na určení sa považuje za danú, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo jeho postavenie neisté. Tomuto stavu sa však neprieči situácia, keď bez pozitívneho rozhodnutia subjekt vôbec nemôže

uplatniť svoje právo, keď cestu k tomuto uplatneniu môže otvoriť iba takéto rozhodnutie. Sťažovateľ nemá možnosť uzavrieť kúpnu zmluvu s pôvodným vlastníkom nehnuteľností prípadne i za cenu žaloby, kým je platnou zmluva, ktorú napáda...

V okolnostiach prípadu, ako už bolo skôr uvedené, bola sťažovateľovi odňatá možnosť uplatniť v príslušnom konaní svoje majetkové právo.

Podľa čl. 150 ods. 4/ Ústavy SR musí byť výklad a uplatňovanie zákonov v súlade s touto ústavou. Právu na súdnu ochranu vyhovuje skôr extenzívny, ako reštriktívny výklad pojmu „naliehavý právny záujem“.

I keď má sťažovateľ svoj podiel na výsledku pôvodného konania, nenesie zodpovednosť za protiústavnosť napadnutého rozhodnutia...».

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1/ Najvyšší súd... svojím rozhodnutím, vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 164/2009 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1/ Ústavy ... a na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1/ Dohovoru...

2/ Uznesenie 1 Cdo 164/2009 zo dňa 30. novembra 2009 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu... na ďalšie konanie.

3/ Ústavný súd... priznáva sťažovateľovi z titulu primeraného finančného zadosťučinenia 1.000,- Eur.

4/ Ústavný súd... priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania.“

II.

5. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

7. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 164/2009 z 30. novembra 2009. K porušeniu označených práv malo dôjsť postupom a rozhodnutiami vo veci konajúcich všeobecných súdov, ktoré mu podľa jeho tvrdenia „*odňali možnosť konať pred súdom*“. Najvyššiemu súdu najmä vytýkal, že sa stotožnil s právnym záverom okresného súdu a krajského súdu, ktoré zamietli sťažovateľov určovací návrh (žalobu) pre nepreukázanie existencie právneho záujmu, v dôsledku čoho nepristúpili k posudzovaniu merita veci, v danom prípade skúmaniu platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorej zrušenia sa sťažovateľ dožadoval.

8. Ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ v sťažnosti vychádzal v zásade z dôvodov, ktoré uviedol aj v podanom dovolaní a ktorými sa dovolací súd zaoberal pri jeho

prerokúvaní. Dovolací súd ho posúdil ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, a preto ho odmietol.

9. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

10. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohoto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

11. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy

neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocесnými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

13. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 164/2009 z 30. novembra 2009, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vysporiadal s dôvodmi sťažovateľa, ale pretože sa s nimi nestotožnil, odmietol dovolanie ako neprípustné. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia najprv oboznámil podstatné časti konania pred súdmi prvého a druhého stupňa a obsah podaného dovolania, v rámci ktorého uviedol:

(Žalobca) „Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobe vyhovel. Namietal odňatie možnosti konať pred súdom podľa... a nesprávne právne posúdenie veci... Tvrdil, že oba rozsudky rozsiahlo, ale zjavne sofisticky argumentujú

teoretickými východiskami určovacej žaloby, že nereagujú na judikatúru a konkrétne argumenty uvádzané v žalobe a v odvolaní; na otázku právnej subjektivity kupujúcej firmy, dôvod absolútnej neplatnosti úkonu; označiac prístup súdov za rozporný s povinnosťou riadne odôvodňovať rozhodnutia. Oba rozsudky podľa žalobcu nevyhodnotili správne zistený skutkový stav v súlade so splnenými podmienkami určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O. s. p., čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v merite veci.“. Svoje skutkové zistenia a právne závery odôvodnil najvyšší súd takto:

„Najvyšší súd... skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný...

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§238 ods. 1 O. s. p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky ani jedného z rozsudkov uvedených v označených ustanoveniach. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. a dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval a teda ani nevyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O. s. p.). Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodiť nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého

konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Existencia ani jednej z uvedených väd však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

S prihliadnutím na obsah dovolania... dovolací súd sa osobitne zamerlal na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať... Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným, dôkazom, právo zhrnúť na záver neodročovaného pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Z obsahu dovolania predovšetkým vyplýva, že napadnuté ako aj prvostupňové rozhodnutie sú podľa dovolateľa v rozpore s povinnosťou riadne odôvodňovať rozhodnutia, keďže prvostupňový i odvolací súd nereagujú na jeho konkrétne argumenty uvádzané v žalobe aj v odvolaní, k právnej subjektivite kupujúcej firmy z hľadiska kogentných ustanovení Obchodného zákonníka, k dôvodu absolútnej neplatnosti úkonu, že chýba reakcia na judikatúru.

Za porušenie práva na spravodlivý súdny proces treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Podľa dovolacieho súdu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vadou vytýkanou dovolateľom netrpí, je dostatočne odôvodnený a preskúmateľný, skrátka splňa požiadavky ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. (§ 211 ods. 2 O. s. p.) kladené na odôvodnenie rozsudku ...

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho

požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy ... a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania...

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami, a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy..., ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu... tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci... Dovolací súd je názoru, že odvolací súd a súd prvého stupňa dostatočne odôvodnili svoje rozsudky vo veci samej - vysvetlili dôvod, pre ktorý bola zamietnutá určovacia žaloba - chýbajúci naliehavý právny záujem žalobcu na tejto určovacej žalobe...

Základnou podmienkou dôvodnosti... určovacej žaloby..., ktorá je svojou povahou žalobou preventívnou (ani v minulosti k určovacej žalobe nebol iný prístup; v podrobnostiach porovnaj napr. odôvodnenie v R 61/2007), je totiž existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rozumie sa tým právny záujem žalobcu. Nepostačuje len jeho tvrdenie o takomto záujme. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre navrhovateľa to znamená

nielen nevyhnutnosť tvrdiť, ale aj dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení...

Npreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu (z tohto samotného dôvodu)... Či tento záujem jestvuje, skúma súd ex offo...

Odvolačí súd správne uviedol, že súd prvého stupňa sa meritom veci, t. j. posúdením, či žaloba bola podaná dôvodne alebo nie, zaoberá iba v prípade, pokiaľ bola preukázaná existencia naliehavého právneho záujmu. Právne závery primerane vysvetlil (dovolačí súd sa ich správnosťou nezaoberal). Nebolo preto vôbec potrebné skúmať otázky vzťahujúce sa na samotné posudzovanie platnosti namietanej zmluvy a reagovať k takejto argumentácii žalobcu. Pokiaľ totiž súd zamieta určovaciu žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu... na požadovanom určení, ako tomu bolo aj v tomto prípade, nesmie (je vylúčené) skúmať vecnú stránku žaloby (platnosť namietanej zmluvy - otázky k tomu sa viažu). Žaloba nebola zamietnutá pre nedostatok vecnej legitímácie žalobcu, t. j. z dôvodu, že žalobca nebol účastníkom predmetnej zmluvy; nebola zamietnutá ani pre meritum veci (k skúmaniu platnosti namietanej zmluvy z už spomenutých dôvodov nižšie súdy neprikročili), ale bola zamietnutá pre absenciu naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c/ O. s. p. Nebolo preto dôvodu, aby odvolací súd reagoval na žalobcom v odvolaní uvádzané vety z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré sa vzťahovali k vecnej legitímácii (že určovaciu žalobu môžu uplatniť aj tretie osoby – neúčastníci napádaného právneho úkonu) a k otázke platnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka...

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd... vzhľadom vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy... a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok splňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcu.

Žalobca v dovolaní tiež namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci ...

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

K tejto námietke je treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje tzv. zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenie žalobcu bolo opodstatnené (dovolací súd sa ním z tohto aspektu nezaoberal), ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p., Najvyšší súd... dovolanie žalobcu... ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. “

14. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž sudy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

15. Z uvedeného vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom

prerokovaní. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 164/2009 z 30. novembra 2009 podľa názoru ústavného súdu nemožno (z už uvedených dôvodov) považovať za arbitrárne a nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

16. Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že najvyšší súd v dovolacom konaní neuznal ním uvádzané dôvody prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP [a ním uvedené odôvodnenie dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. a) a c) OSP], a keďže súčasťou označených základných práv nie je aj povinnosť uznať dôvody prípustnosti dovolania uvádzané sťažovateľom, ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú.

17. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už jeho ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010